

1937-01-25

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Axel Müller

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Det vides ikke, hvem gamle
Christensens, den unge krokone, fru
Olsen og sognefogedens var.
Baronen kan være både Carl og Erik
Schaffalitzky de Muckadell.

Afsendersted:

Sallinge Kro, Højrup

Afsenderinfo (lakstempel, adresse
m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens
bagside

Modtagersted:

Bakkevej 8 Hareskov St.

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens
forside

Omtalte personer:

Mine -

Lars Christian Balslev

Maria Balslev

- Bender, g. Petersen

Hans Lorentzen

Karen Lorentzen

- Nortoft

Marie Paludan

Otto Emil Paludan

Karen Pilegaard

Carl Schaffalitzky de Muckadell

Erik Schaffalitzky de Muckadell

Janna Schou

Arkivplacering:

Kerteminde Egns- og Byhistoriske

Arkiv, BB0924a

Trykt udgave:

Nej

Proveniens:

Testamentarisk gave fra Laura

Warberg Petersen til Østfyns Museer

DOKUMENTINDHOLD

Astrid Warberg-Goldschmidt håber, at man respekterer hendes valg af farver til køkkenet.

Hun læser ikke som planlagt, men oplever sin gamle hjemegn på ny. Har været i Hillerslev kirke. Paludan/Pallam og hans søster grav er herskabelig. Han var så beskeden. Albrecht Warbergs grav er groet til, men der står en bæk fra Erikshåb på den. Kirken lignede sig selv, men der er nu installeret audioanlæg. Astrid tænkte på sin konfirmation. Præsten var kedelig. Baronnen tilbød kørelejlighed, men Astrid ville hellere gå. Efter kirken var hun hos Balslevs på Erikshåb. Om aftenen kom Hans/Loria og Karen Lorentzen. Astrid gik hjem til kroen i måneskin. Hun skal besøge gården Ensomhed.

Astrid beder Axel Müller sende nogle eksemplarer af hendes bog.

TRANSSKRIFTION

[Skrevet med sort kuglepen på kuvertens forside:]

5' Brev

26' Jan. 1937.

[Skrevet med blæk:]

Hr

Sognefoged Axel Müller

Bakkevej 8

Hareskov

[Skrevet på kuvertens bagside:]

Afs.

A Warberg Müller

Sallinge Kro

Højrup

[I brevet:]

Sal[lin]ge Krou, Mandag 25 Jan. 37.

Min egen Ven! Hvor er I dog søde til at skrive til mig – Tak for Brev - og Cigarer – og vil du også takke Skatteren for hendes søde oplysende Brev, og Nortoft for hans indlagte. Jeg glæder mig over, at sidstnævnte går i Gang med Køkkenet – men er lidt urolig for at du snakker ham fra altfor meget af det, vi aftalte en Del Farver, du véd, Farverne betyder så meget for Nervesystemet – de grå var efterhånden bleven mig en Pestilens. Mon Fru Olsen ordner Gulvet? Jeg er meget spændt på dine Foretagender – det vil betyde en uhyre Lettelse at få dem til Side. Hvordan går det med Grundsølget? Behøver jeg at bekymre mig for Pengene? eller at have Samvittighedsnag fordi vi ofrer så meget på mit Ophold her?

Alt herovre er jo faldet ud på en hel anden Måde end jeg havde tænkt mig, men på en bedre, tror jeg nok. Den dybe Ensomhed – de stille Timer på Værelset med Studium af lærde Værker – blev der intet af; men nu forstår jeg også, at det havde jeg slet ikke Kræfter til og det havde vist slet ikke været den rette Medicin. Det, som sker er langt bedre. Der vendes op og ned på alting; man sættes 50 År tilbage i Tiden – når man går ad de kendte Veje, hvor uhyre meget er ganske uforandret som dengang; og taler man med de gamle Folk, så fornemmer man også et levende Pust fra dengang; men ellers er Aanden i alting bleven helt anderledes – i den møder man den nye Tid – så vidt forskellig fra den gamle. Det har været meget overvældende for mig altsammen, men i Dag – den ottende Dag – føler jeg ikke mere så stærkt den rædsomme Susen i Hovedet, og jeg har sovet dejligt i Nat – for første Gang en god og rolig Nat. – I Går – Søndag – gik jeg sammen med den unge Krokone i Kirke i Hillerslev til Gudstjenesten Klokken 2. Det var bidende koldt – Frostklart, men Solskin. Vejene meget glatte. Jeg vadede gennem små Driver på Kirkegården for at se til Gravene. Pallams Gravsted er herskabeligt; dog er Marmorpladen med hans Navne etc - naturligvis sat ind i Stengærdet – som på Fars Grav! men Gravstedet er indrammet af et flot Smedejernsgitter – der er fine Plantringer o s v; hans Søster døde først, så Pallam har vel selv ordnet Gravstedet. På Marmorpladen står – med sorte Bogstaver som på Fars – altså ikke de sædvanlige forgyldte – hans Navn og – Godsforvalter på Erikshåb. Mens jeg stod og betragtede alt dette, kom jeg til at tænke på, hvor beskeden hele Pallams Stilling var i de 25 Aar, han var Fuldmægtig hos Far – hvis Ekko han var i et og alt. Han var jo en Asket – vilde ikke have Kakkelovn på sit Værelse og hvor var der uhyggeligt i Pallams Værelse! Så blev han Godsforvalter i de næste 25 År – måske 30 - og nu er hans Gravsted et af de fineste på hele Kirkegården. Hvor jeg under ham det! den goe, trofaste, beskedne Pallam! Så gik jeg over til Fars Gravsted i det modsatte Hjørne af Kirkegården; den er næsten helt groet til med Efeu; der står endnu en af de gamle, hvidmalede Havebænke fra Erikshåb – ældgammel nu og skrøbelig – jeg sad et Øjeblik og drømte om gamle Dages Glans og Storhed – sic transiit gloria mundi – Gravstedet er alt andet end prangende, men Fars Navn nævnes endnu med Ærefrygt af alle herovre på Egnen. –

Kirken var den samme – og dog anderledes; i hvert Fald hvad det indre angår; der var kommen

II

Centralvarme – elektrisk Lys – og ditto Høreapparater – i en Del af Stolene – til gamle og døve – en Slags Højtaleranlæg til Prædikestolen. Enkelte

gamle Kalkmalerier var afdækket i de smukke Hvælvinger – Kirken var bleven så hyggelig – vi kom i god Tid; Solen skinnede ind ad de store Vinduer – jeg genoplevede intensivt alle de store Begivenheder fra dengang for længe siden. Jeg så endnu Konfirmationsdagen for 40 Aar siden – jeg var – som Godsforvalterens Datter – den eneste hvidklædte – og stod øverst på Kirkegulvet – nederst stod Karen Pilegård – fordi hun var Friskolebarn!

Nu er de ydre Kår byttet betydelig om – hun er nærmest Herregårdsfrue – – men så er jeg gift med Verdens dejligste Sognefoged !!!

Prædikanten var en lille kedsommelig ung udflydende Fyr – som vævede en hel Time – lutter intetsigende Ord. Laders sad lige foran os. Der skulle ofres, og han havde glemt sine Penge – så jeg lånte ham en Tokrone. Vi hilste på Baronens, som tilbød os Plads i deres Vogn, men jeg foretrak at gå, og så vilde Laders følges med mig. For første Gang så jeg – og betrådte – den nye, flotte Landevej, som er ført over Aaen ned forbi Brinken til Odensebanken. Marie kom ud i Gangdøren og modtog os – hun er overvældende sød og hjertelig; så det varmer én lige ind til Hjerterødderne. Varme, hyggelige Stuer – Kaffe – Cigar. Vi snakker glimrende sammen. Til Aften kom Loria m. Kone (født Windfelt Hansen) – han hedder Pastor Lorentzen, Bror til den Vilhelm Lorentzen, som fylder 60 en af Dagene – Kunsthistoriker eller lign. De er fra Nr. Lyndelse Præstegård; nu er Loria Frimenighedspræst i Sønder Næraa. Et dejligt Aftensmåltid – i vores gode gamle Spisestue. Jeg genkendte rørt den gamle Kakkelovn fra vores Tid!

Siden havde vi en dejlig Aften; det morede mig at høre på al deres muntre Præstesnak – begge Præster har meget Lune, det vrimlede med Vitser og morsomme Oplevelser. Marie kan ogsaa en Masse goe Historier – Dialekten kan vi alle. Så fik vi Dessert og Vin – og ved 10½ Tiden brød man op; Fru Loria kørte Bilen – de tog mig med til Korsvejen.

En fantastisk Spadseretur! Det er vel et lille halvt Aarhundrede siden, jeg har gået alene en Aften på en øde fynsk Landevej. Måneskin – stjerneklart; langs Vejen på begge Sider høje Stenmure – de er bleven helt sorte nu og fortonede sig som mærkelige Granitmure – det var som at gå gennem et øde Månelandskab – – hvor Murene holdt op og Vejen blev åben, blæste det så voldsomt, at jeg kun med yderste Nød undgik at blive væltet! Men så kom jeg i Læ af de store Bakker – og nåede glad Kroen ved 11 Tiden. De sad oppe i "Privaten" og vilde høre nyt "fra den store Verden"; jeg gav dem et Passende Uddrag.

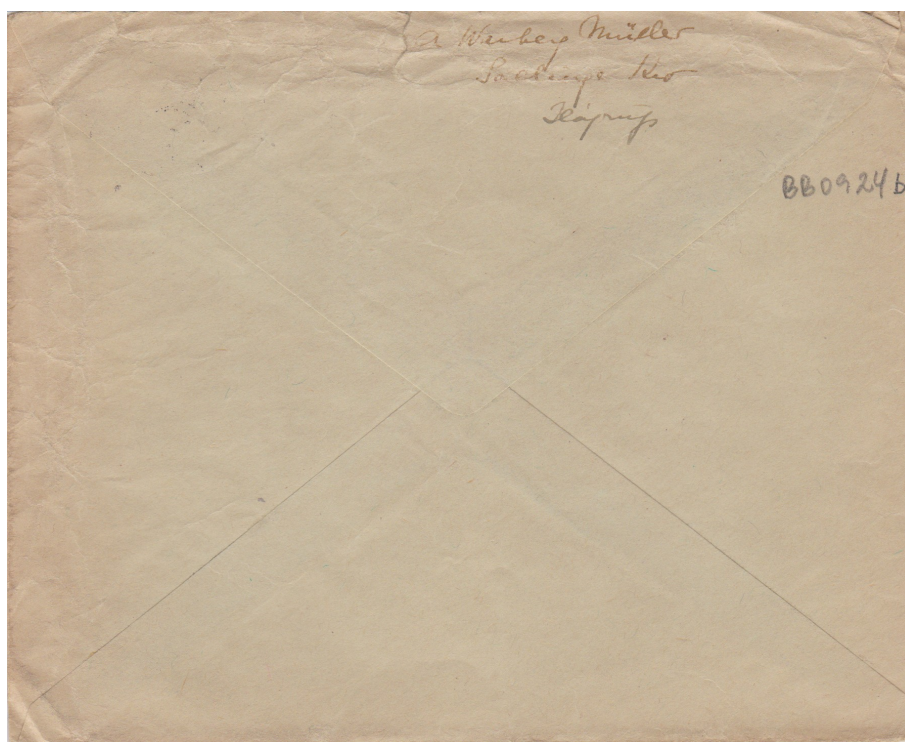
I Dag skal jeg til Mine i Lindemandshuset – vi er lige gamle og har leget sammen. I Morgen er vi bedt til Sognefogdens. En Dag vil jeg til

Ensomhed – den gamle Frk. Petersen lever endnu – hun var Husjomfru på Gjelskov i 90erne og hed Jomfru Bender. Jeg har meget at gøre og Tiden flyver. Søndag tager jeg til Hesselager - man kan afbryde Rejsen en Dag. De er så interesseret i min Bog; vil du ikke ringe til Boghandler Oelenschläger - i Gyldenløvesgade (ved Søerne) – han havde et Restoplæg – og få fat i en 4-5 Stk, jeg gav 50 Øre pr Stk sidst – som Forfatterinden – og sende mig dem til Gaver. Kærlige Hilsner til Nusset og dig! Din egen Dis
[Skrevet på langs på sidste sides venstre kant:]
Frimærkerne er på retur!

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Salge Kvant, mandag 25 jan - 37.

Min egen Ven! Leve i Fløj vider til
at skrive til mig - Tak for Brev og Cigaretter -
og vil du også take Skakken for hendes
sikke, oplysende Brev, og takket for hans
indlagte. Jeg beder mig om, at tilsluttede går
i Gang med Høbbet - men er lidt usikker for
at du snarere kan fra at for mig og det, vi
affærelse med i Farver, du ved, Farverne
behøver så meget for Høbbet - de 9 nå
var efterhånden bleven mig en Vertikens. Kan
Fru Olsen ordne Indsæt? Og er meget spændt
på dinse (Fretgænder) - det vil behøve en uhyre
Skelte at på den til Side. Selve den 9 så det
med Grindbollet? Behøver du at behøve mig
for Pengene? eller at have Samvithj. betragning fordi
vi efter så meget på mit Lphold det?

Det herom er jo faldet vil på en helt anden
Måde, end du havde tænkt mig, men på en bedre,
hvor du nok. Den dybe usikkerhed - de stide
Tine på Værelset med Skidium af Lørdag Kæber
— blev det indet af, men nu forstås du også,
at det havde du slet ikke Kæfter til og det
havde mind slet ikke været den rekte Medicin.
Det, som der er langt bedre. Det vender op og ned
på alting; man seker 50 Ros Lillager i Tiden -
når man går ad de kendte Vej, hvor uhyre meget
er ganske uforanderet som dengang; og taler man
med de gamle Folk, så forvinder man også et

680924a

levende Pust fra Længsel; men ellers er Andersen
i alting bleven helt anderledes - i den mæder
man den nye Tid - så vidt forskellig fra den
gamle. Det har været meget overvældende for mig alt-
sammen, men i Dag - den aftenige Dag - føles jeg
ikke mere så stærkt den nedsmule Pust i Hovedet,
og jeg har endelig i Nat - for første Gang en god
og rolig Nat. - Tors - Fredag - går jeg sammen med
den unge Kvind - i Kiste i Hidslev til Tids Gæster
Klubbens S. Det var bideude kaldt - Frakklædet, men
Salskin. Væene meget glatte. Jeg valde der gemme sine
drinks på Kistebegården for at se til Træene. Palleus Træ-
sted er her sketligt. Dog er Mærkespladen med hans
Navne etc - naturligtvis sat ind i Hængslet - som på
Fars Træ! men Træstedet er vilkommen af et fladt
Smedejernsgitter - det er fine Plankvinger osv. hans
Påstes døde først, så Palleus har vel selv ordet Træstedet.
På Mærkespladen står - med sorte Bogstaver som på
Fars - altså ikke de rødramte fengslede - hans Navn
og - Galspræget på Triskat. Mens jeg stod og
betragtede alt dette, kom jeg til at tænke på, hvor
bested den hele Palleus Triskat var i de 25 år, han
var Triskatlig har Far - hvilket han var i et og alt.
Han var jo en Asket - vidde ikke hans Kædelevn på sit
Træ - og hvor var det trykkeligt i Palleus Træ!
Så blev han end forvaldet i de sidste 25 år - måske 30 -
og nu er hans Træsted et af de fineste på hele Triskatens.
Hans jeg under ham det i den gae, kofaorte, bestedne Palleus!
Så går jeg over til Fars Træsted i det madsatte Lygørne
af Triskat, den er velkommen helt prægt til med Tegn,
der står endnu en af de gamle, hvidmalede Klave-benke
fra Triskat - oldgammelet nu og skibet - jeg sad et
Øjeblik og drønte om gamle Tager Træ og Stokke -
- så handlet Glans munde - Træstedet er alt andet end
prægtende, men Fars Navn nævnes endnu med Bæft
af alle herover på Tegn. -

Triskat var den samme - og dog anderledes, i hvert
Fald hvad det vilde angår; det var kommen

II Centralvarme - elektrisk Lys - og dets Glæde -
apparater - i en del af Skolene - til gamle og
dove - en Røgsedj. taleranstalt til Prædikerstæden.
Enkelte gamle Kalkmalerier var opbevaret i
de gamle Leveboinger - Hverken var blivende og
hyggelig - vi kom i god Tid, inden skinnede ind
ad de store Vinduer - og genoplyste viden om
alle de store Begivenheder fra dengang for mange
Siden. Og i endnu Konfirmationsdagen - for 40 år
Siden - og nu - som Ind. for viderens Datter - den eneste
virkelige - og stadig over på Kirkegulvet - medens
skal have Pilegård - fordi hun var Frihedebarer!
Vi er de ydre Høi lyshet heldelig om - hun er udmærket
Kerregårdsfrue - - men så er vi gift med Bodens dygtige
Lægefoged!!!

Prædikanter var en lille bedrømmelig og
udflydende Fyr, som bevægede en hel Time -
lukkede indsigende Ord. Høi sad lige foran os.
Der skulde afges, og han havde glædet sine Penge -
så vi kunne have en Taknem. Vi hørte på Baronsens,
som tilbød os Plads i deres Vogn, men vi foretrak
at gå, og så vilde Lægens følge med mig. For
første Gang så vi - og betragte - den nye, flakke
Landene, som er fjernt over Aaen med fort. Brinken
til Odensebanen. Marie kom ned i Gangdælen
og mædte os - hun er overvældende god og
hyggelig, så det varmer en lige ind til Hjertet -
siddende. Varme, hyggelige Stuer - Kaffe - Ciga.
Vi snakkede glimrende sammen. Til Aften
kom Laria m. Høi (fjort Wülfelst Hansen) - han
havde Pastor Lænsbyen, Bort til den K. Lænsbyen,
som fylder 60 år af Dage - Kunsthistoriker
eller lign. Der fra Mr. Lyndeske Prædikanter;
nu er Laria Dr. i Menighedsforstand i Sønders Herad.
Det dygtige Aftenmåltid - i deres gamle Vindstue,

BB 0924a

Jeg genkendte end den gamle Kalkelov for
vores Tid!

Siden havde vi en dejlig Aften; det gjorde
mig at høre på al deres mutterke Prædikerne
— hejre Prædiker har meget Læse, det mindede
med V. har og morsomme Oplevelser. Man
kan også en Masse se Læserne — Dialekten
kan vi alle. Så fik vi Omsætning af Vin —
og ved 10½ Tiden blev man af; den Læse
prædiker Siden — de tog mig med til Kars-
negen.

En fantastisk Spadseretur! Der var vel
et lille halvt Aarhundrede siden og har
siden alene en Aften på en øde fyndig Land-
vej. Måneskin — skymet; langs Vegen på
hejre Siden høje Skure — der blev helt
sødt mig og forberede sig om mærkelige
Gravstene — det var som at på Jern-
et øde Månelandskabet — hvor Murene kaldes
op og Vegen blev åben, kaldte det et rødt-
bånd, og på den med yderste Nød undgik
at blive vasket! Men så kom jeg i de af
de store Bæker — og måtte glad Mæne ved
11 Tiden. De sad alle i "Privaten" og vilde
høre mig fra "den store Verden"; jeg gav dem et
persontal Brev.

7 Dag skal jeg til Mine i Lindermands hus
— vi er lige gamle og har levet sammen. I Mørket
vi held til Løgneppe. En Dag vil jeg til En-
somhed — den gamle Fin Petersen lever endnu — han var
Kunstmaler på Jyske i 70'erne og hed Jørgen Brender.
Jeg har meget at gøre og Tiden flyver. Søndag tog jeg
til Kesseløse — man kan afhyde Rejsen en Dag. Der
sindere i min Bog; vil du ikke bringe til Bøghandler
Oleusshøj — i Toldsløvesgade (med Løse) — han havde
et Brevbrev — og på fat i en 4-5 Lb. og gav 50 Gns. Kk
Bilet — som Bøghandleren og sendt mig dem til Taver.
Næste Måned vil Murene af sig i den egen Dig.

Tilsvarende af po-
seten!